

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

05 aprilie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte: Petru Ursache

Judecători: Ghenadie Nicolaev, Vladimir Timofti, Nadejda Toma, Petru Moraru

A judecat, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Miron Constantin, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 noiembrie 2015, în cauza penală în privința lui

***Calestru Eugeniu Vasile**, născut la 10 martie 1986, originar și domiciliat în or. Chișinău, str. Independenței, nr. 48, ap. 23.*

Datele referitoare la examinarea cauzei:

1. 11.07.2013 – 10.02.2015 (prima instanță);

2. 27.02.2015 – 20.11.2015 (instanța de apel);

3. 23.02.2016 – 05.04.2016 (instanța de recurs);

CONSTATĂ :

1. Prin sentința Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 10 februarie 2015, **Calestru Eugeniu Vasile** a fost condamnat în baza art. 186 alin. (2) lit. b) și d) Cod penal, la amendă în mărime de 500 (cinci sute) unități convenționale, ceea ce constituie 10 000 (zece mii) lei.

2. Potrivit sentinței s-a stabilit că Calestru Eugeniu, în perioada 02.02.2013 - 17.02.2013, având scopul sustragerii bunurilor altei persoane, acționând cu intenție, din interes material, folosind dispozitive special adaptate, confecționate artizanal de tip „cash trapping”, le-a aplicat pentru blocarea numerarului eliberat de bancomat. Aceste dispozitive, fiind prelucrate cu bandă adezivă sau clei, le instala în fața scuterului bancomatului, blocând accesul clienților la banii eliberați. Astfel, inculpatul a sustras pe ascuns :

- la 02.02.2013, ora 18:34, din bancomatul (în continuare ATM) nr. 060, ce aparține BC „Moldindconbank” SA, amplasat pe str. Dacia 35, mun. Chișinău, bani în sumă de 1000 lei;

- la 06.02.2013, ora 20:52, din ATM nr. 060, ce aparținea BC „Moldindconbank” SA, din str. Dacia 35, mun. Chișinău, bani în sumă de 200 euro, care în conformitate cu ratele oficiale de schimb a BNM echivalau 3264 lei;

- la 08.02.2013, ora 18:52, din ATM nr. 064, ce aparținea BC „Moldindconbank” SA, din str. Dacia 47/6, mun. Chișinău, bani în sumă de 2400 lei;

- la 09.02.2013, ora 17:48, din ATM nr. 060, ce aparținea BC „Moldindconbank” SA, din str. Dacia 35, mun. Chișinău, bani în sumă de 600 lei;

- la 11.02.2013, ora 19:22, din ATM nr. 058, ce aparținea BC „Moldindconbank” SA, din str. Independenței 4/1, mun. Chișinău, bani în sumă de 420 lei MDL,

- la 11.02.2013, ora 19:37, din ATM nr. 058, ce aparținea BC „Moldindconbank” SA, din str. Independenței 4/1, mun. Chișinău, bani în sumă de 2300 lei;

- la 12.02.2013, ora 19:15, din ATM nr. 058, ce aparținea BC „Moldindconbank” SA, din str. Independenței 4/1, mun. Chișinău, bani în sumă de 100 lei;

- la 12.02.2013, ora 21:49, din ATM nr. 058, ce aparținea BC „Moldindconbank” SA, din str. Independenței 4/1, mun. Chișinău, bani în sumă de 3000 lei;

- la 13.02.2013, ora 19:43 din ATM nr. 060, ce aparținea BC „Moldindconbank” SA, din str. Dacia 35, mun. Chișinău, bani în sumă de 3000 lei;

- la 15.02.2013, ora 22:16, din ATM nr. 058, ce aparținea BC „Moldindconbank” SA, din str. Independenței 4/1, mun. Chișinău, bani în sumă de 2060 lei;

- la 16.02.2013, ora 17:52, din ATM nr. 060, ce aparținea BC „Moldindconbank” SA, din str. Dacia 35, mun. Chișinău, bani în sumă de 1500 lei;

- la 16.02.2013, ora 18:14, din ATM nr. 064, ce aparținea BC „Moldindconbank” SA, din str. Dacia 47/6, mun. Chișinău, bani în sumă de 1000 lei;

- la 17.02.2013, ora 17:53 din ATM nr. 064, ce aparținea BC „Moldindconbank” SA, din str. Dacia 47/6, mun. Chișinău, bani în sumă de 300 lei;

- la 17.02.2013, ora 18:22, din ATM nr. 058, ce aparținea BC „Moldindconbank” SA, din str. Independenței 4/1, mun. Chișinău, bani în sumă de 400 lei;

- la 17.02.2013, ora 18:47, din ATM nr. 060, ce aparținea BC „Moldindconbank” SA, din str. Dacia 35, mun. Chișinău, bani în sumă de 40 lei.

În urma sustragerilor comise, inculpatul a cauzat părții vătămate BC „Moldindconbank” SA prejudiciul material considerabil în mărime totală de 21 384 lei.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către procuror, care a solicitat casarea parțială a acesteia în partea stabilirii pedepsei, rejudecarea cauzei și pronunțarea

unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatul să fie condamnat în baza art. 186 alin. (2) lit. b) și d) Cod penal, la 2 (doi) ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

În motivarea cerințelor sale acuzatorul de stat a indicat că pedeapsa stabilită inculpatului era prea blândă în comparație cu prejudiciul pe care acesta l-a cauzat și pe care ultimul nici nu l-a restituit. La fel, nu s-a luat în considerație și atitudinea inculpatului față de faptele comise, care s-a eschivat de la judecarea cauzei, examinarea acesteia fiind tergiversată din motivul neprezentării lui la ședințele de judecată, într-un final sentința fiind pronunțată în lipsa inculpatului.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 noiembrie 2015, care a fost pronunțată integral la 05 ianuarie 2016, apelul declarat a fost admis, fiind casată parțial sentința inclusiv din oficiu, în partea soluționării acțiunii civile și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care acțiunea civilă s-a admis, de la inculpat fiind încasat în beneficiul BC „Moldindconbank” SA suma de 21384 lei, cu titlu de prejudiciu material.

În rest, sentința a fost menținută.

5. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a apreciat că motivele invocate de apelant, ce vizau pedeapsa, sub aspectul că era prea blândă, nu erau fondate.

În acest sens s-a indicat că instanța de fond a acordat deplină eficiență prevederilor articolelor 7, 61, 75 Cod penal și astfel, a stabilit o pedeapsă individualizată conform prevederilor legale. În sentință, se cuprind datele privind persoana inculpatului și circumstanțele care influențează asupra pedepsei, fiind luate în considerație gravitatea infracțiunii săvârșite, persoana inculpatului, comportamentul lui în cadrul urmăririi penale și ședinței de judecată.

Inculpatul a săvârșit o infracțiune mai puțin gravă, anterior nu a fost judecat, iar circumstanțe agravante nu s-au constatat.

S-a mai considerat că instanța de fond motivat a stabilit categoria și măsura de pedeapsă, relevând în cuprinsul sentinței circumstanțele cauzei, persoana inculpatului, gravitatea infracțiunii săvârșite și, în așa mod, corect a concluzionat că atingerea scopului pedepsei se va asigura prin aplicarea amenzii. Sancțiunea articolului 186 alin.(2) lit. b), d) din Codul penal prevede și amendă de la 300 la 1000 unități convenționale.

Totodată, instanța de apel a apreciat că, la urmărirea penală BC „Moldindconbank” SA a înaintat cerere privind recunoașterea în calitate de parte vătămată și parte civilă (V.1, f.d.25) și prin ordonanța din 27.02.2013 a fost recunoscută în calitate de parte civilă (V. 1, f.d. 31).

Astfel, prima instanță greșit nu s-a expus asupra acțiunii civile înaintate în procesul penal, eronat indicând în sentință că aceasta nu a fost înaintată.

Prin urmare, sentința atacată, în partea soluției cu privire la acțiunea civilă înaintată de BC „Moldindconbank” SA, era lovită de nulitate, astfel impunându-se casarea părții respective și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, în partea respectivă.

Soluționând chestiunea cu privire la acțiunea civilă înaintată de BC „Moldindconbank” SA, conform articolului 387 alin. (1) Cod de procedură penală,

instanța de apel a considerat că sunt dovedite temeiurile și mărimea pagubei cerute de partea civilă, motiv pentru care aceasta a fost admisă.

6. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către procuror, care a fost depus la 22 ianuarie 2016 și care, întemeindu-se pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, solicită casarea parțială a acesteia, în partea stabilirii pedepsei inculpatului, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, de către un alt complet de judecată.

În motivarea cerințelor sale recurentul invocă următoarele:

- pedeapsa stabilită inculpatului este mult prea blândă, în raport cu circumstanțele și rezultatul comiterii faptei infracționale, adică aplicarea amenzii este lipsită de o argumentare;

- nu s-a luat în considerație comportamentul inculpatului în timpul și după comiterea infracțiunii, care s-a eschivat de instanța de judecată, fiind anunțat în căutare, de pericolul social al faptei, în urma acțiunilor inculpatului au avut de suferit mai multe persoane, fiind afectate relațiile sociale în domeniul securității afacerilor bancare. La fel, instanțele de judecată au omis să se expună asupra faptului că inculpatul nu a întreprins nici o măsură pentru a restitui prejudiciul cauzat părții vătămate, iar per total se creează impresia că inculpatul a fost sancționat prea blînd.

6.1. Pe cauză este depusă referință de către reprezentantul părții vătămate, care se pronunță pentru admiterea recursului în sensul declarat, avînd în vedere blîndețea pedepsei stabilite inculpatului în raport cu comportamentul acestuia după comiterea infracțiunii, care s-a manifestat prin ignorarea totală a instanței de judecată, prin neprezentarea la ședințele de judecată și prin lipsa cărorva acțiuni de recuperare a prejudiciului cauzat prin infracțiune.

7. Judecînd recursul ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal lărgit consideră că acesta urmează a fi admis, cu casarea parțială a hotărîrii atacate, în partea stabilirii pedepsei inculpatului, din următoarele considerente.

Recurentul a invocat că la stabilirea pedepsei inculpatului, instanța de apel nu a respectat criteriile generale de individualizare a acesteia, nu a luat în considerație că acesta s-a eschivat de la judecarea cauzei și recuperarea prejudiciului cauzat, aplicîndu-i o pedeapsă prea blîndă care se rezuma la amendă în mărime de 10 000 lei, pe cînd prejudiciul cauzat a constituit suma de 21 000 lei, fără ca această soluție să fie argumentată justificat și care nu era conformă scopului legii penale și principiului individualizării răspunderii penale și pedepsei penale.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul în care s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Instanța de recurs conchide că, motivele invocate de procuror referitor la individualizarea pedepsei, sînt întemeiate.

Colegiul penal consideră că instanța de apel corect a stabilit starea de fapt și vinovăția inculpatului, însă la aplicarea măsurii de pedeapsă nu a luat în considerație prevederile art. art. 61 și 75 alin. (1) Cod penal.

Conform acestor prevederi legale, pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului și se aplică persoanelor care au săvârșit infracțiuni, cauzând anumite lipsuri și restricții drepturilor lor, avînd drept scop restabilirea echității sociale, corectarea acestuia, precum și prevenirea săvîrșirii de noi infracțiuni, atît din partea condamnaților, cît și din partea altor persoane. Persoanei recunoscute vinovată de săvîrșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea Specială și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții Generale a Codului penal.

La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvîrșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază sau agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului.

Colegiul penal constată că la stabilirea pedepsei inculpatului instanțele de fond și apel nu au ținut pe deplin cont și nu s-au expus argumentat asupra regulilor de individualizare a pedepsei, asupra circumstanțelor cauzei, gravității infracțiunii comise, nu au ținut cont de persoana vinovatului, care s-a eschivat de la instanțele de judecată, ignorînd obligația sa de a se prezenta în fața acestora, de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvîrșite.

Prin urmare, Colegiul penal menționează că pedeapsa stabilită de prima instanță și menținută de instanța de apel, nu este una echitabilă, deoarece este prea blîndă în raport cu circumstanțele cauzei care caracterizează persoana vinovatului, acesta eschivîndu-se de la judecarea cauzei, nu a întreprins nici o măsură pentru a recupera prejudiciul cauzat, iar din acest punct de vedere, stabilirea unei pedepse nonprivative de libertate, ar însemna stabilirea unei pedepse care nu va putea fi efectiv executată și ca rezultat nu va fi atins scopul pedepsei penale. Astfel, atît concluzia instanței de apel, cît și a primei instanțe privind individualizarea pedepsei este greșită.

Avînd la bază cele expuse supra Colegiul lărgit apreciază că în partea stabilirii pedepsei instanța de apel a comis o eroare de drept prevăzută de art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, care provoacă drept consecință adoptarea unei soluții prevăzute de art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, admiterea recursului, casarea parțială a hotărîrii atacate în partea stabilirii pedepsei și dispunerea rejudecării cauzei în această parte de către instanța de apel.

La rejudecarea cauzei în ordine de apel, instanța urmează să ia în considerare cele expuse în prezenta decizie, să judece apelul în strictă conformitate cu prevederile legii, să verifice argumentele invocate anterior și în recurs și să adopte o hotărîre legală și întemeiată, pe care părțile vor fi în drept să o atace în ordinea stabilită de lege.

8. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Admite recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Miron Constantin, casează parțial decizia

Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 noiembrie 2015 în partea stabilirii pedepsei, în cauza penală în privința lui *Calestru Eugeniu Vasile* și dispune rejudecarea cauzei în această parte de către aceiași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Decizia motivată pronunțată la 29 aprilie 2016.

Președinte

Petru Ursache

Judecători

Ghenadie Nicolaev

Vladimir Timofti

Nadejda Toma

Petru Moraru